

Rigsgovernmenten i Grønland

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 19. oktober 2006

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Landstingets efterårssamling, onsdag den 18. oktober 2006.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Pkt. 38:

Beslutningsforslag om godkendelse af forhandlingsresultatet mellem Grønland og EU om en ny fiskeriaftale og anneks til protokol til fiskeriaftalen.

(Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

(2. behandling)

I udvalgsbetænkning har et enigt fiskeriudvalg indstillet aftalen til godkendelse.

Uden debat godkendtes forhandlingsresultatet med alle tilstedeværendes stemmer for.

Pkt. 26:

Forslag til landstingslov om ændring af landstingslov om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v.

(Landsstyreformanden)

(2. behandling)

Landstingets Lovudvalg havde konstateret, at lovforslaget er i fuld overensstemmelse med den beslutning Landstinget traf under behandlingen af pkt. FM 2006/56 og et enigt udvalg indstillede forslaget til vedtagelse.

Uden debat vedtoges forslaget ved 2. behandlingen og går videre til 3. behandling i den foreliggende form.

Pkt. 27:**Forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse om forslag til anordning om ikrafttræden for Grønland om ændring af færdselsloven og pasloven.**

(Landsstyreformanden)

(2. behandling)

Et enigt lovudvalg indstillede, 67 års grænsen i paslovens § 4a tilpasses de særlige grønlandske forhold. Et enigt lovudvalg tilsluttede sig, at Justitsministeriet anmodes om, at aldersgrænsen for i Grønland boende nedsættes til 63 år. Med disse bemærkninger indstillede et enigt lovudvalg forslaget til vedtagelse.

Uden debat vedtoges beslutningsforslaget herefter med alle tilstedeværendes stemmer for.

Pkt. 64:**Forslag til landstingsbeslutning om at landsstyret pålægges at afsætte midler til projektering af en landingsbane til mindre fastvingede fly i Qeqertarsuaq, Qasigiannugit og Kangaatsiaq til FFL 2008.**

(Siumuts Landstingsmedlemmer)

(1. behandling)

Landstingsmedlem Otto Jeremiassen, Siumut forelagde gruppens forslag, der har til hensigt at få inkluderet Kangaatsiaq i udbygningsplanerne for landingsbaner, idet Qeqertarsuaq og Qasigiannugit allerede er inkluderet i planerne for udbygning af trafikstrukturen i Diskobugten.

Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Jørgen Wæver Johansen mente, at man må se på, om der vil være en reel besparelse ved at beflyve Kangaatsiaq med fastvingede fly. Besvarelsen er der kun, hvis man så kan spare den nuværende helikopterbetjening, som bl.a. også servicerer bygderne.

Han oplyste, at Landsstyrets administration pt. kører tests på en avanceret samfundsøkonomisk model "Trafikmodel Grønland - Beslutningsværktøj" (DTU-modellen), hvor man i foråret 2007 forventer at kunne gennemregne alle de store projekter og kunne præsentere resultaterne i løbet af foråret 2007. Det er endnu for tidligt at afgøre om nye landingsbaner skal ligge i Qeqertarsuaq, Qasigiannugit og Kangaatsiaq. Modellen må vise, om det kan være fordelagtigt at anlægge en eller flere af de foreslåede baner.

På denne baggrund indstillede Landsstyret at forslaget bliver medtaget i det forberedende arbejde med finansloven for 2008.

Siumut fandt, at forslaget er lidt for tidligt fremsat, idet Landsstyret allerede har lovet en samlet redegørelse for flytrafikken på Landstingets Vintersamling 2007

(VM 2007). På denne baggrund indstillede partiet forslaget henvist til behandling i landstingets trafikudvalg og til 2. behandling på VM 2007.

Demokraterne fandt, at essensen i det nye forslag er inkluderer forslag om en landingsbane i Kangaatsiaq. Da der helt mangler økonomiske beregninger over dette indstillede partiet forslaget til forkastelse.

Inuit Ataqatigiit tilkendegav, at man ikke bør træffe afgørelse før en samlet prioritering baseret på resultater fra DTU-modellen kan foretages og tilsluttede sig landsstyrets forslag.

Atassut havde hæftet sig ved, at der i Kangaatsiaq kommune er flere indbyggere i bygder end i Kangaatsiaq by, hvorfor partiet ikke mener at man kan spare en bygdehelikopter ved anlæggelse af landingsbane for fastsvingede fly i Kangaatsiaq. På denne baggrund forholdt partiet sig afventende.

Kattuseqatigiit Partiiat manede til besindighed og mente, at man skal tænke sig godt om og ikke forhaste beslutninger igennem. På denne baggrund gik partiet ind for udsættelse af punktet.

Mødelederen konkludere efter en længere debat, at et flertal ikke støtter forslaget, men at forslaget sendes til behandling i Trafikudvalget inden 2. behandlingen.

Pkt. 33:

Nordisk Redegørelse 2006.

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

Landsstyremedlem for Finanser og Udenrigsanliggender Josef Motzfeldt konstaterede i sin forelæggelse, at Baltikum indsatsen afløses af en udvidet satsning på udvikling af demokrati og markedsøkonomi i Nordvestrusland i stedet for. Udviklingen af demokrati i dette område har landsstyrets fulde støtte, men det er hans opfattelse, at det ikke betyder at man nødvendigvis bør anvende ressourcer i den størrelsesorden, der er lagt op til.

Det centrale punkt i Landsstyrets arbejde i Nordisk Ministerråd i 2006 har været spørgsmålet om en styrkelse af de selvstyrende områders deltagelse i det nordiske samarbejde. Et fuldt medlemskab vil folkeretligt set i forhold til Helsingforskonventionen ikke være et problem.

Han mindede om, at Landsstyrekoalitionen har et programpunkt om styrkelse af det nordiske samarbejde og finder det naturligt, hvis Grønland fremover kan optræde som selvstændig deltager med stemmeret i det omfang og på de områder, hvor Grønland har overtaget den politiske og administrative kompetence.

Landsstyret er blevet spurgt af Færøerne om holdningen til et fuldt færøsk medlemskab og har svaret, at hvis Færøerne kan opnå ligestilling med 5 lande i det

nordiske samarbejde, så vil man ønske dem lykke til. I dette tilfælde vil Grønland – sammen med Åland – kunne følge de færøske erfaringer med fuldt medlemskab og disse erfaringer kunne så indgå i egne politiske overvejelser i fremtiden.

På den anden side kan Landsstyret ikke acceptere, at de tre selvstyrende områder i det nordiske samarbejde får forskellig status som selvstyreområder.

Siumut meddelte, at man fuld ud støtter de færøske venner i deres ønske om fuldt medlemskab af Nordisk Råd og vil arbejde for at Grønland også bliver fuldt medlem af Nordisk Råd.

Siumut opfordrede landsstyret til at intensivere arbejdet for at opnå fuldt medlemskab i Nordisk Råd og opfordrede samtidig landsstyret til at foretage de økonomiske vurderinger ved en eventuel indtræden som fuldgyldigt medlem.

Demokraterne var bekymrede ved, at Grønlands bidrag til Northern Periphery Programme (NPP) for den kommende periode 2007-2013 er udgået af finansloven; men glædede sig over at NORA (Nordatlantisk Samarbejde) får flere midler.

Partiet mener, at Grønland skal arbejde for en øget kompetence i Nordisk Råd ved ændring af den eksisterende Helsingfors-aftales rammer. Demokraterne er af den mening, at Grønland – som andre selvstyrende områder i Norden – skal tilstræbe at kunne optræde som en selvstændig deltager med stemmeret, i det omfang og på de områder, hvor Grønland har overtaget den politiske og administrative kompetence.

Inuit Ataqatigiit hæftede sig ved, at de selvstyrende områder ifølge Helsingfors-aftalen ikke er sikret en fast plads i Præsidiet og i Kontrolkomiteen. Det er partiets grundlæggende opfattelse, at det er afgørende for demokratiets overlevelses-evne, at politiske organer valgt på demokratisk grundlag som udgangspunkt råder over lige rettigheder og således også har lige adgang til at indgå og deltage i politiske diskussioner og beslutningsprocesser. Der er efter partiets opfattelse behov for nye demokratiske værktøjer. Partiet mente derfor, at Grønland som minimum kan gøres til selvstændig part i Nordisk Råd og til selvstændig part i Nordisk Ministerråd i det omfang og på de områder, hvor Grønland har overtaget den fulde lovgivningsmæssige kompetence fra Danmark. Heri er partiet enig med Landsstyret.

Men derudover mente partiet, at der bør arbejdes for at de selvstyrende områder sikres fast repræsentation i Nordisk Råds Præsidium og Kontrolkomiteen, samt at de selvstyrende områder bør sikres en mulighed for helt eller delvist at påtage sig at løfte et Præsidiehverv og om nødvendigt et Formandskab på Ministerrådssiden.

Atassut udtrykte enighed med Landsstyret og de af dette fremlagte målsætninger.

Kattusseqatigiit Partiiat var glad for redegørelsen og opfordrede Landsstyret til fortsat at informere Landstinget om, hvad der rører sig i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Med disse tilkendegivelser blev redegørelsen taget til efterretning.

Punkt 104:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt Landsstyret har planer om, at de grønlandske myndigheder overtager retsvæsenet i Grønland ?

(Landstingsmedlemmerne Lars-Emil Johansen, Siumut og Kuupik Kleist, Inuit Ataatigiit)

Landstingsmedlem Lars-Emil Johansen redegjorde på vegne af forslagsstillerne for, at dette er ment som et forsøg på at skabe en enig opbakning bag landsstyret i den videre proces.

Det er hans opfattelse, at den danske regering virker afventende på, at retsvæsenet i Grønland overtages af de grønlandske myndigheder. På den anden side virker landsstyret afventende på den danske regerings tiltag i forbindelse med Retsvæsenkommissionens anvisninger, inden retsvæsenet overtages af de grønlandske myndigheder.

Parternes gensidige afventen gør efter hans opfattelse de i forvejen anstrengte forhold mere anstrengende, specielt vedrørende kommunefogedmanglen, de interne forhold i politiet, manglen på dommere, den længere og længere ventetid på afsoning, det voksende antal indsatte i Danmark og samtidig bliver overtagelsen af retsvæsenet mere og mere uoverskuelig.

Det er efter forslagsstillerne meget nødvendigt med en effektiv handlingsplan, da debatten nu har kørt i mange år. Det er forslagsstillerens opfattelse, at de elendige forhold på anstalterne ikke længere kan tolereres eller ignoreres og må betragtes som et alvorligt brud på menneskerettighederne.

Landsstyremedlem for Familie og Justitsvæsen Aleqa Hammond tilkendegav i landsstyrets besvarelse, at man med afgivelsen af Retsvæsenkommissionens betænkning i 2004 nu har fået et redskab til at bringe retsvæsenet op på et tidssvarende niveau. Hun mindede om, at det fra kommissionens side er forudsat, at betænkningens anbefalinger om reformer – og den standardforhøjelse, der ligger heri – skal gennemføres mens retsområdet er et dansk område. Det er på denne baggrund landsstyrets opfattelse, at spørgsmålet om overførsel og tidspunktet herfor må holdes adskilt fra spørgsmålet om gennemførelsen af Retsvæsenkommissionens anbefalinger.

Hun oplyste, at landsstyret umiddelbart efter landstingets behandling af Retsvæsenkommissionens betænkning på forårssamlingen 2006 har indledt forhand-

linger med Justitsministeriet. Landsstyret har i disse modsat sig danske forsøg på at indgå i prioriteringer eller medfinansiering.

For at fremskynde den videre proces var det under justitsministerens og folketingets retsudvalgs besøg i august 2006 blevet stillet forslag til en "parallelbehandling" af lovforslagene vedrørende ny retsplejelov og ny kriminallov i landstinget og i folketinget, således at folketingsbehandlingen ikke skal afvente landstingets behandling. Hvis alt går godt, kan en ny retsplejelov og en ny kriminallov sættes i kraft i foråret 2008.

Landsstyret var enig med forslagsstillerne i, at det grønlandske retsvæsen er blevet misligholdt alt for længe og at man ikke kan vente to år mere. Landsstyret har derfor lagt pres på Justitsministeriet for at iværksætte en her-og-nu indsats. Denne skal bl.a. indebære en løsning på ventelisteproblematikken vedrørende anstalterne. Landsstyremedlemmet meddelte, at justitsministeren har lovet at fremkomme med løsningsforslag vedrørende denne problematik i løbet af dette efterår.

Det er påpeget over for Justitsministeriet, at landsstyret ønsker at blive taget med på råd, hvad angår både kortsigtede og langsigtede løsningsforslag.

Videre oplystes, at det af Retsvæsenkommissionen anbefalede "Rådet for Grønlands Retsvæsen" midlertidigt nedsættes, indtil den nye Retsplejelov træder i kraft, (Rådet er omfattet af forslaget til ny retsplejelov §§ 752-753) og at dette forslag er blevet velvilligt modtaget.

Selv om landsstyret vil følge processen tæt, er det landsstyrets opfattelse, at en forceret overtagelse af retsvæsensområdet ikke vil komme det grønlandske samfund til gode. Det er derfor landsstyrets holdning, at man først vil være parat til at overtage ansvaret for retsvæsenet, når retsvæsensreformen er gennemført.

Siumut var helt enig med Landsstyret og mente i øvrigt, at det er på høje tid at staten lever op til sit ansvar inden for retsområdet og gennemfører det arbejde, der er nødvendigt.

Demokraterne delte forslagsstillerens bekymringer, specielt vedrørende den store mangel på kommunefogeder, mangelen på politifolk og de uacceptabelt lange ventetider på anstaltsanbringelser.

Partiet mente, at tiden på ingen måde er moden til at overtage retsvæsenet i Grønland og mente, at Landsstyret skal passe på ikke at gentage tidligere tiders fejltagelser med forhastede overtagelser af områder.

Inuit Ataqatigiit ønskede en uddannelse af bisiddere og kredsdommere etableret nu. Partiet ønskede derudover bedre normeringer for politiet i Grønland og detentionerne finder partiet er under al kritik.

Men specielt problemet med kommunefogeder er nu så stort, at partiet er nervøs for at man generelt er ved at miste respekten for systemet. Der mangler pt. 17 kommunefogeder og aflønningen er så ringe, at ingen er fristet til at tage jobbet.

Partiet bakkede op om forslagsstillerne og landsstyret i, at Grønland skal overtage retsvæsenet – men først efter at dette er bragt op til en acceptabel standard.

Atassut henviste til, at den dansk-grønlandske fælleskommission for Grønlands Selvstyre også har fået til opgave at belyse forholdene. Partiet finder at retsvæsensområdet er meget ressourcekrævende, både menneskeligt og økonomisk, hvorfor man skal tænke sig godt om. Samtidig er man meget opmærksom på, at der med retsvæsenets overgang kan medfølge lovforberedelse og varetagelse af de funktioner, som i dag varetages af Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kattuseqatigiit Partiit tilsluttede sig de øvrige partier, men mente herudover, at man i højere grad bør satse på at indføre juridiske uddannelser i Grønland.

Efter en længere debat konkluderede ordstyreren, at der syntes at være opbakning bag landsstyrets strategi i denne sag.

Pkt. 137:

Forslag til forespørgselsdebat om behovet for at fremme byggeriet af almen-nyttige boliger i de større grønlandske byer.

(Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit havde bemærket, at det af publikationer fra Grønlands Statistik fremgår, at der i 2005 var en tilgang på 192 boliger. Af disse var 74 finansieret gennem "10/40/50-ordningen". Kommunalt 60/40 eller 80/20-byggeri og private andelsboliger tegner sig hver især for tilgangen af ca. 40 nye boliger i 2005. På denne baggrund og da der, hvis alle over 20 år skal have en bolig, er et beregnet behov på 22.669 boliger, er hendes spørgsmål til landsstyret, hvorfor der ikke bygges flere almennyttige boliger.

Landsstyremedlem for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer Jørgen Wæver Johansen redegjorde for landsstyrets politik med støtte til at så mange som muligt kan bygge egen bolig – hvilket samtidig vil frigive almindelige udlejningsboliger og igen nedbringe ventelisterne på boliger.

Efter en gennemgang af de afsatte bevillinger og en diskussion af Grønlands Statistik's opgørelsesmetoder fandt landsstyremedlemmet, at det nu i landstingsfinansloven indarbejdede byggeprogram vil hjælpe på nedbringelse af ventelisterne. Men han var samtidig ikke særlig imødekommende over for at bygge udlejningsboliger. Disse foreslog han bygget af entreprenører eller pensionsfonde og henviste til, at reglerne for boligsikring i privat udlejningsbyggeri allerede er på plads.

Landsstyrets opgave er at forfølge flertallets drøm om på sigt at blive ejer af egen bolig.

Siumut var enig i landsstyrets prioriteringer og tilfredse med, at det nye finanslovforslag udviser større aktivitet på anlægsområdet.

Demokraterne var glade for at der kan bygges flere andelsboliger – men fandt, at man ikke skal glemme de almennyttige boliger.

Inuit Ataqatigiit mente at der fortsat skal gives de mindrebemidlede mulighed for at kunne leje en bolig, Partiet så i øvrigt gerne, at man får lavet en ny boligtilbygning, så der bliver et bedre grundlag at gå ud fra. Den seneste er foretaget i 1975.

Atassut glædede sig over at antallet af private boligudlejere i Nuuk er steget og mindede om, at man ikke bare skal fokusere på Nuuk og de større byer, men prioritere således, at hele landet kan udvikle sig.

Kattuseqatigiit Partiiat fandt ligeledes at bolig mangelen fortsat er et af de største problemer, men især i de større byer. Der var derfor efter partiets mening al mulig grund til en ekstra indsats.

Debatten viste herefter, at der er bred enighed om, at bolig mangelen er stor, at det er et stort problem, men at der ikke er enighed om, hvor og hvordan man bør gribe problemet an.

Flertallet takkede for debatten og vil nu se, om landsstyrets nye initiativer vil ændre noget på boligområdet.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. email:

Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne